

*Κέρκυρα Μουσείο Μοσούρι
Εξομολόγησις.*

ΕΙΣ ΤΟ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ

(Κοινωνικο-φιλοσοφική λέσχη)

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Θ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Τῷ φίλῳ μου
κ. Ἀλεξ. Πελετιέ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΚΕΡΚΥΡΑ

Τύποις «Πανελληνίου» Σπυρ. Γουλιῆ
1903

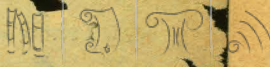
ΘΗΡΟΛΟΓΙΟΝ

Α'.

Δέν ἤξεύρω πῶς ἐδικαιολόγησαν τὴν ὑπαρξίν τῶν Θηρίων εἰ ζητοῦντες νὰ εὔρουν τὸ δια τί εἰς πᾶν δημιουργη- μα ἐν τῷ κόσμῳ. Ὅπως δὴποτε, ὑπο- θέτω, ὅτι δέν θά εὔρηκαν εὐλογον καὶ πει- στικὴν ἐξήγησιν.

Τὸ ἐπιχειρημα, τὸ ὅποιον θά ἠθύναν- το νὰ φέρουν, ὅτι ἐπλάσθησαν τάχα διὰ νὰ καταφκίνεταί ἐναρχίστερον ἢ τελειόττης τοῦ ἀνθρώπου, θά ἦτο κελόν, ἐάν ἐπρόκει- το μόνον διὰ τ' ἄλλα ζῶα τὰ ἀκακα καὶ χρήσιμα. Ἡ σύγκρισις μὲ αὐτὰ μόνη θά ἤρκει πολὺ κελὰ νὰ δείξη τὴν ὑπε- ροχήν. Ἀλλὰ δι' αὐτὸν τὸν λόγον μόνον νὰ κατασκευασθῶν καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια, μὲ τὰς τόσον ἐπικινδύνους ιδιότητας καὶ ὀρεξίεις, δέν μοῦ φκίνεται πολὺ πιθανόν.

Τὶ περίεργος φιλοσοφία ἐκείνη τοῦ τε- λικοῦ αἰτίου, ἢ τ ε λ ε ο λ ο γ ι κ ῆ, τ ο ῦ δ ε ῖ ν ο ῦ Ἡλίου ἐγίνε δια νὰ φκίσει κατὰ τὴν ἀνθρώπου, κατ' αὐτήν, καὶ ἀφ' ὧν ἂν εἶχε γίνη δεσκατομμύρια χρόνια πρὸ τοῦ ὑπαρξῆ ἀθρῶπος ἢ καὶ

ΓΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ζωικὸν ὃν ἢ καὶ γῆ. Οἱ ἄνεμοι διὰ νά...
ταξειδεύουσιν βίβλικι εἰ ἀνθρώποι
 πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἀτμοῦ. Τ' ἀστέ-
 ρικ διὰ νά ρεμβάζουν ἴσως εἰ ρωμαντικοὶ
 εἰς τὴν Σπιανάδα. Ἡ γάτες διὰ νά
 τρώγουν τὰ πεντικίικ, καὶ τὰ πεντικίικ
 διὰ νά τὰ τρώγουν ἢ γάτες βίβλικι·
 ὁ Βολτοῖρος σχετικῶς μετὰ τὴν φιλοσοφίαν
 αὐτὴν εἶπε τὸ ἀμίμητον, ὅτι ἡ μύτη
 ἐφτιάσθη διὰ νά κρατῇ τὰ γυαλιὰ.

Ἦλθεν ὅμως ἡ ἐποχὴ εὐτυχῶς κατὰ
 τὴν ὀπίσθιον ἐγένετο ἡ μεγαλειτέρα πρόοδος
 τῆς ἐπιτημῆς καὶ ἡ ἀνατρεπτικώτερα
 ἐπανάστασις εἰς τὸν κόσμον τῆς διανοίας.

Δι' αὐτῆς ὁ Βασιλεὺς τῆς
 Φύσεως, ὁ ἀνθρώπος, ὡς πᾶς βασι-
 λεύς, κατεβιβάσθη ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ, τοῦ
 ἀπροσίτου θρόνου του καὶ, χωρὶς νά χάσῃ
 ὡς ἐκ τούτου κανὲν ἀπὸ τὰ δικαιώματά
 του ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων, μίχρι σήμερον
 τοῦλάχιστον, — ἀφοῦ ἐξκκολληθῇ νά τὰ
 σφάζῃ καὶ τὰ τρώγῃ ἀνευθύνως ἀκόμη, —
 παρυσιάσθη ὅμως γυμνὸς τῆς αἰγλῆς
 ἢ ὅποια τὸν ἐχώριζεν ἀπ' αὐτὰ. Εἶνε
 πλέον ἓνα εἶδος καὶ αὐτὸς συναδελ-
 φος τοῦ Λέοντος ἢ τοῦ ὄνου, καὶ μά-
 λιστα ἀπόγονος.

Ἄλλα τὰ ἄλλα ζῶα καὶ αὐτὰ τὰ Θη-
 ρικ ἀκόμη ἐγίναν διὰ νά γίνῃ

ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ ἀνθρώπος, εἰς τὸ τέλος
 ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ τῆς ἐξελιξέως.
 Ἀπαράλλακτα οἱ ἀρχαῖοι Διογε-
 νεῖς βρασιλεῖς τῶν ἀνθρώπων, εἰ ἱεροὶ
 τῶν Θεῶν γόνιμι ἀπεδείχθησαν πολὺ ἐ-
 νωρίτερον ἀπλοῦστατα ἀνθρώποι. ὑποκεί-
 μενοι εἰς ὅλας τὰς κοινὰς καὶ ἀπκραιτή-
 τους ἀνάγκας τῶν ὁμοίων των, παιγνίδια
 τῶν ἀδυναμιῶν των, ἀνθρώποι κοινεὶ καὶ
 τοῦ κοινοῦ οὐχὶ σπανίως κατώτεροι, —
 τὸ λέγει ἡ ἱστορίαι.

Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι ὑπάρχουν λαοὶ εἰς
 ἐκτάσεις εὐρυτάτης τοῦ πλανήτου μας,
 — μακρὰν ἡμῶν εὐτυχῶς, — ὅπου εἰ
 βρασιλεῖς νομίζονται ἀκόμη, ὅπως ἄλλοτε.
 Ἄνωτερα ὄντα, τὰ ὅποια ὁ θεὸς στέλλει
 εἰς τὸν κόσμον δι' ἄλλης ἢ τῆς κοινῆς ὁδοῦ
 ἀπὸ τὰ οὐρανια δώματά του ὅπως τοὺς
 ἀερολίθους παραδειγματος χάριν. Ἐπί-
 σης ὑπάρχει πλῆθος ἀνυρίθμητον ἀκόμη
 — μεταξὺ ἡμῶν αὐτό, — τὸ ὅποῖον πι-
 στεύει ὅτι, διὰ τὴν πλάσιν τοῦ πρώτου
 ἀνθρώπου ἐχρησιάσθη ἰδικειτέρα χειροτεχνι-
 κὴ ἐργασίαι τοῦ πανηγάρου, ἀνεπκροῦς
 φαίνεται δειχθεῖσθαι τῆς ἀπλῆς προστα-
 γῆς, ἢ τῆς ἐχρησιάσθη διὰ τὴν λοιπὴν δη-
 μιουργίαν, ἢ τῆς ἀποτελέσειν τοῦ κατ'
 εἰρησίου ἔργου τῆς ἐποχῆς τούτου.

Καὶ εἰς τὴν πρώτην, ὅπως καὶ εἰς

τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἢ ἀλήθεια ἀπέχει κατ' ἀνάλογον ποσότητα.

Ἦνε ἴσως ἀληθές ὅτι εἰ ἔχοντες τὴν πρώτην γνώμην δὲν εἶνε πολὺ περισσότερον μακρὰν τῆς ἐν γένει Ἀληθείας, ἀπὸ τοῦς τῆς δευτέρας, ὅπως καὶ τὸ ὅτι οὗτοι δὲν εἶναι εὐτυχέστεροι ἐκείνων ἐν τῷ ἀποτελέσματι διὰ τὴν κατὰκτησιν τῶν ταύτην. Ἄλλ' ἀδιάφορον.

Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ εὐρίσκαται κανεῖς, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἐμπρός, πλησιέστερον πρὸς τὸ τιμημα. Καὶ ἐν εἴμα εἶναι καί τι. Διότι, ἀτυχῶς, διὰ τὴν Πρόσθετον, τὰ βήματα ταῦτα δεσνται καὶ χρόνου μακροῦ, καὶ κόπου πολλοῦ. δυσχερέστατα δὲ καὶ μὲ κινδύνου καὶ θυσίας κατακτώντων. Ἐὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς δι' ἐμὲ ὁσάκις ἀντικρίζω τὰ κατώτερα μου ὄντα τῆς γονίμου παραγωγῆς τῆς φύσεως, δὲν νομίζω ἐγωιστικῶς, ὅτι παρατηρῶ μόνος προνομιστοῦχος προικισμένους μὲ τὸ δῶρον τῆς λογικῆς, τόσα ἄλογα πλάσματα. Διακρίνω μόνον βελτιδὰς ἐξελιξέως κανονικῆς.

Καὶ ὅσον μάλιστα ἐξετάζω μὲ περισσοτέρην ἀκρίθειαν τὴν σφαιρὴν τῆς ταπεινῆς καταγωγῆς μου, ὅσον ἀνημετοῦ μετὰ περισσοτέρης προσοχῆς τῆς βελτιδῆς αὐτῆς, τόσον διαβλέπω καθυρῶτερῶς

τὸ μεγαλεπρεπὲς ἔργον τῆς ἐξελιξέως τῆς μυστηριώδους καὶ τὴν ὑπεροχὴν μου τὴν ἀναμφισβήτητον, τὸ ἀποτέλεσμα προαιώνιου ἐργασίας συνεχῶς καὶ ἐπιμόνου.

Καὶ εἰς τὴν τοιαύτην συναίσθησιν τῆς ὑπεροχῆς μου δὲν παραβλέπω καὶ τὰς κληρονομικότητας τὰς ζωῶδεις, αἱ ὁποῖα παρχμένους εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν ριζωμέναι, λυθάνουσαι, εἰ τοιμοὶ πάντοτε ἀμα ταῦς δοθῆ εὐκκίρια νὰ ἐξεριμῆσουν, ν' ἀναπτυχθοῦν, νὰ κυριαρχήσουν, ἀν ὀχι διαρκῶς, ἐπὶ στιγμὰς ὁμῶς ἀρετάς, ὅπως δώσουν ἀπόδειξιν τῆς καταγωγῆς τευ.

Ἡ μητέρα φύσις ἐφρόντισε πολὺ καλά νὰ χαραῖξῃ ἐπάνω εἰς ὄλους μας τὸν τύπον τοῦ ζῶου μὲ τὴν σφραγίδα τῆς τὴν ἀνεξλείπτου. Ὁ δὲ εὐ γ ε ν ἡ εἰς ἐγωισμὸς νὰ μὴ θέλωμεν νὰ τὸ ἀναγνωρίσωμεν, ἐμοιάζει μὲ εὐγένειαν νεσπλοῦτου ν τ ι σ τ ε γ κ ι ε, ὅστις δὲν ἀναγνωρίζει τὸν βροκῶν πατέρα του ἢ κρύπτει τὴν καταγωγὴν του ὑπὸ τὰ γάντια καὶ τὰ γλλικὰ του.

Ἐκτὸς τούτου ὑπὸ τὴν ἐποψιν αὐτῆν ἐξεταζόμενον ἕκαστον ζῶον παρουσιάζει ἐν ἑαυτῷ ἀντικρίθην ἀντικρίθην πρὸς ἐκυτό, ποῦ εἰμποροῦσιν νὰ τὸ ζηλεύουν πολλοὶ ὁμοιοί μας.

Ἐχει τὴν λογικὴν τευ καὶ αὐτὸ, κατὰ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΛΕΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

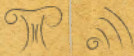
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ὀρθῆν—σχετικῶς μὲ τὴν ἰδικήν μας—σχεδὸν ὅμως οὐδέποτε ἐκ προθέσεως ἐπιβλαβοῦς πρὸς τὸ ἐγὼ του, δηλαδή οὐδέποτε ἀνόητον, ἔχει τὰς σκέψεις του, τὰ αἰσθήματά του τὰ ἄγρια ἢ τὰ ἡμερα, τὰς ἐπιθυμίας του, τὴν κρίσιν του. Ἐκφράζει τὰς ἰδέας του καὶ συνοεῖται μάλιστα καλῶς, καθὼς λέγει ὁ Ῥωμανός. Ἔχει τὸ Ὀρθοσκευτικόν του αἰσθημα τὸ φετιχικόν. ὑπακοῦν, ὡς εἰς ἀνωτέραν δύναμιν εἰς τὴν μᾶστιγα, ἢ προσκικεῖσθαι καὶ ἀγαπᾶν τὸν περιποιούμενον αὐτό. Τί ἄλλο κάμνει ὁ ἄγριος ὁ λατρεύων τὴν Τίγριν τὴν ὁποίαν φεθεῖται, καὶ τὸν Μολὸχ τὸν κύριον παντὸς κακοῦ, ἢ ὁ θεῖστος ὁ προσκυνῶν τὸν Δημιουργόν του, τὸν ὁποῖον θεωρεῖ δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ: Πόσοι δὲ ἄνθρωποι στερεῦνται μιᾶς ἢ καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἰδιοτήτων τούτων!

Ὅσον ὅμως καὶ ἂν προδικέτουν τινα αἱ σκέψεις αὐταὶ αἱ φιλόστοργοι, καὶ συναδελφικαὶ ὑπὲρ τῶν βαρβάρων προγόνων μας καὶ τῶν ξεπεσμένων δημογενῶν μας, δὲν εἰσμποροῦν νὰ μῶ ἐξελείψουν μίαν ἰδιαιτέραν συγκίνησιν ἰσχυρὰν μίαν ἀκατανίκητον ἀποστροφὴν μετὰ τὴν μετὰ ἀρεκετὸν φόβον, τὴν ὁποίαν δοκιμάζω, ὅταν εὐρίσκωμαι πρὸ τοῦ εἶδους ἐκείνου τῶν

τετραπύδων, ἔστω καὶ δεσμίων, μὲ τοὺς ἰσχυροὺς μυῶνας, τοὺς εὐστρόφους, τοὺς ὀξεῖς ὄνυχας καὶ τοὺς σκληροὺς, τοὺς κοπτεροὺς ὀδόντας, μὲ τὰς τόσον ἐχθρικές πρὸς τὸ σῶμα μου, τὸ ἀσθενές, τὰς σαρκοβόρους διχθεσεις.

Δὲν εἶναι δὲ μικρὰ ἡ ἡδονὴ, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι, ὅταν βλέπω τοὺς παναρχίους καὶ πρώτους ἀτόους ἐχθροὺς τοῦ ἀνθρώπου δεσμίους, ἀνικάνους νὰ μὴ βλάψωσι, πτήσσοντας πρὸ τῆς κροταλιζύσης μᾶστιγος τοῦ δυμαστοῦ τῆς μαγικῆς, τῆς ὑπερφυσικῆς καὶ ἐξευτελιζομένων ὑπὸ τὸ ἐπιτακτικὸν κέλευσμα του καὶ τὸ ἔμμα του τὸ ἐπιβλητικόν. Ὁ ἰσχυρὸς, ὁ φεθερὸς πολέμιος πρὸς τὸν ὁποῖον τρέφω κληρονομικὴν ἐχθρὰν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεώς μου, τὸν ὁποῖον ἠνγκάσθη ποτὲ ὁ ἄνθρωπος νὰ θεοποιήσῃ καὶ νὰ ζητῆ χάριν εὐσπλαχνον ἀπὸ τὴν ἀγριότητά του, ἀνίκανος νὰ τῷ ἀντισταθῇ, εἶνε τόρα ἐμπρὸς μου καὶ δύναμαι νὰ τὸν παρατηρῶ ἀνέντως, νὰ ἐμπαίζω τὴν ἰσχύν του, νὰ διασκεδάζω μὲ τὰ πηθῆματά του. Εἶνε ἡ εὐχρηστίσσις, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ τυραννηθεὶς δούλος ἐξευτελιζόμενος μετὰ τὴν πτώσιν του τὸν ἰσχυρὸν ἐχθρὸν τοῦ ἰσχυροῦ ἐχθροῦ τῆς ἐκδικήσεως!

Καί μου φαίνεται, ὅτι βλέπω εἰς τὰ παιγνίδια αὐτὰ τοῦ δαμαστοῦ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου ὁλόκληρον. Τὴν πάλιν τοῦ πνεύματος πρὸς τὴν ἰσχὺν τῶν μυῶν καὶ σιαγόνων, τοῦ πολιτισμοῦ πρὸς τὴν βραχυρότητα. Ὁ ἀρχαῖος ἠθρὸς πρὸ τοῦ ὁποίου ὁ ἀνθρώπος ἦτον ὁ ἀμυνόμενος ἐνίκηθη καὶ δέσμιος γίνεται ἔρμανον τῆς θελήσεώς του.

Μόλον τοῦτο εὐγενὲς νικητὴς ἐγώ, πλουτισμένος μὲ ἀνωτέραν λογικὴν καὶ αἴσθημα, ἀποβλῶν τὴν ἀγοριότητα θείων φαινόμενι μακροβίωτος πρὸς τὸν ἡττηθέντα ἀντίπαλόν μου, τὸν ὁπίω ἐκτείρω διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ τὴν νικητηνῶδη καὶ τὸν λυποῦμαι διὰ τὴν ἀδικίαν τῆς φύσεως. Ἐπιβάλλω εἰς τὸν ἐκυτόν μου αὐτὸ τὸ καθήκον καὶ ῥίπτω εἰς λήθην πᾶν προγενέστερον κακόν.

B.

Δι' σκέψεις αὐταὶ ἤρχισαν νὰ πλανῶνται εἰς τὸν νοῦν μου, ὅταν πρό τινας ἔμαθα, ὅτι ἐπισκέφθη τὴν πόλιν μας ἐν θηριοτροφεῖον, καὶ ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενος ἀπεφάσισα νὰ τὸ ἴδω.

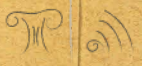
Ἄλλοτε, ὅταν ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ περίφημον θηριοτροφεῖον τοῦ δαμαστοῦ Μοντενέγρου κατὰ τὴν μετὰ τὴν

μου εἰς αὐτὸ ἠσθάνθη ἐντυπώσεις ἀληθινότητος. Ἡ στιγμή ἰδίως τῆς εἰσόδου τοῦ δαμαστοῦ εἰς τὸν κλωθὸν τῶν τίγρων, μὲ πωρέσχειν ὑψίστας συγκινήσεις, ἐποίας δὲν θά ἠδύνατο τὸ τεχνικώτερον ἴσως δρᾶμα νὰ μοῦ διεγείρη. Δι' αὐτὸ μ' ἐχρηρίστησιν καὶ ἐνδιχέρειν μετέβην εἰς τὸ ἐνταῦθα θηριοτροφεῖον τοῦ κ. Μπρόν.

Ἄτυχῶς αἱ ἐλπίδες μου διεφύσθησαν ἐν μέρει.

Τὸ θηριοτροφεῖον εἶναι τόσον πτωχὸν καὶ ὁ δαμαστὴς τόσον ἀγοριεὸς, ὥστε ἀπογοητήσας τις μὲ κατέλαθε. Ἐν τούτοις εἰς τοιοῦτον μοὶ ἀφύπνισα τὰς ἀνιμνήσεις τῆς πρώτης μου ἐπισκέψεως, ἃς εὐρέστως ἤδη ἀναπολώ.

Ἐνθυμοῦμαι τότε, ὅτι ἐκεῖ παρὰ τὸ Ζάππειον εἶχε στηθῆ τὸ παράπηγμα, τὸ κατσακηνῶμα, τὸ... δὲν εὐρίσκω ὄνομα κατὰλληλον πρὸς παράστασιν τοῦ περιέργου ἐκείνου ἐκ καρποσπάνου κατσκευασματος, ὁμοίου μὲν κατὰ τὸ σχῆμα ἀλλ' ἀσυγκρίτως μεγαλητέρου τοῦ ἐνταῦθα στηθέντος. Εἰς ἀφρικανικὸς λέων ἐξόχου κάλλους καὶ ἐπιβλητικότητος κατὰ τὴν στιγμήν τῆς εἰσόδου μου ἔβρυχάτο ἰσχυρῶς ἐν τῷ βροχνηθῶν φρεσβρόν, τοῦ ὁποίου ὄχι μὲν πρᾶγμα εὐρίσκω ἐν τῇ φύσει

ΙΑΚΩΒΟΣ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ
ΜΟΥΣΙΟΥ ΔΗΛΕΟΥΣ

ισχυρότερα ὑπὸ ἔποψιν μεγαλείου ἤχου. Βρυχηθμός ἰσχύος, ὑπερήφανος, βασιλικός, ἀλλὰ καὶ λιμάργος, αἰμοδιψής, ἀγριός. Καὶ συγχρόνως· εἰ λύκοι φοβισμένοι προσέθετον τοὺς λαρυγγώδεις ὄρυγμαὺς τῶν, καὶ ὅλη ἐκείνη ἢ ἄλλη χορεία ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν περιεργὸν καὶ πρωτότυπον συναυλίαν μὲ τὰς φωνὰς τὰς ποικιλωνύμου. Μουσικὴ ἀγρία ὄρμηξ, ὀρέξεων αἰμοχρῶν, προκλήσεων ἐξοντώσεως, λύσεως ἀπαισίου, τρόμου, σπαραγμοῦ, φρίκης. Σατανικὴ συνήχησις, ἐμφραστικὴ παράστασις ὄλων τῶν κτηνωδῶν συνκισθημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ νοῦς δύναται νὰ φαντασθῇ. Ἡ θετικὴ μουσικὴ, ὁ Βάγνερ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφοράσῃ, τὰς φρικαλέας αὐτὰς εὐτυπώσεις, τὰς ὑψηλάς. Ὑψηλά, διότι ὑπάρχουν. Πᾶν ὅ,τι ἔκκενεν ἢ μητέρα Φύσις, πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει εἶνε μέγα, ὑψηλόν!

Εἶχεν ὅμως καὶ τὸ ρωμάντικόν μέρος· τῆς αὐτῆς ἢ μουσικῆς. Εἰς τὸν θαλὸν ἐκείνον καὶ μυστηριώδη βρυχηθμὸν ἀνεκλαπτεν ἢ φαντασία ἐκτάσεις ἀπείρους ἐρήμων ἀχνῶν, ἀνύδρων καὶ ἀμμωδῶν, μὲ κείοντα, πυρκατοῦντα τὴν ἥλιον καὶ συμπλέγματα πυκνῶν, ἀβάτων, ἀπώλετων, ὑγρῶν δασῶν καὶ ἐντραπῶν σκοτεινῶν καὶ σπῆλοισι λαβυρινθώδη καὶ ἀδιέξοδα

καὶ πυρὰς κυνηγῶν ἐρυθρὰς καὶ εἰκόνας τρομερῶν ἀγῶνων καὶ φοβερὰς μάχας ἠρωϊκὰς καὶ πικραδείματ᾽ ἠθέρους ὑπεμέτρου ἢ ἀφροσύσεως· καὶ φιλοστοργίας ἐκπληκτικῆς καὶ εἰκόνας ροπαλῶν καὶ λεοντῶν καὶ Ἡρακλείων. Ὅλα τ' ἀνεκλαπτεν ἢ φαντασίᾳ ταχύτατα συγκεχυμένα, σκοτεινὰ, ἀόριστα εἰς τὸ βάθος τῆς τῶ δυσδιάκριτον.

Περίεργάσθηεν τοὺς κλωθεύς, τότε, ὁπῶς καὶ τώρα, τῶσον δημοιάζοντες μὲ βιγόνια σιδηροδρομικά, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν δυσχερέτου ὁσμήξ, τὴν ὁποίαν ἀνέδιδεν ὄλος ἐκεῖνος ὁ περιεργός, ὁ Αἰσώπειος συνεικισμὸς τῶσον διχόφρων καὶ ἐχθρικῶς πρὸς ἄλληλα δικειμένων ὄντων, τῶν λεόντων, τῶν τίγρεων, τῶν πανθήρων, μετὰ τῶν ἐλάφων καὶ πιθήκων, τῶν ὁποίων διετήρουν τὰς σχέσεις ἐν ἀρμονίᾳ • ἰσιδηροῖ νόμοι τῆς πολιτείας τοῦ θηριοδαμαστοῦ· αἱ σταθεραὶ καὶ ἀδιάρρηκται κίγκλιδες του. Ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις ἀναριθμητοὺς ἐκ τῶν ζωηρῶν χρωμάτων τῶν παρδάλεων καὶ τῶν τίγρεων, τῶν βλυσσυρῶν ὀφθαλμῶν, τῆς ἀνυπερμόνου ἀεικινησίας, ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀποστερηθῆναι διὰ τὴν στήρησιν τῆς ἐλευθερίας τῶν. Ἐλευθερίας, τὴν ὁποῖαν καταλαμβάνετε εἰς τὴν ἐχρησίμωξ

ΙΑΚΩΒΑΚΗΔΙΟΥ
 ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

ποιούν. **Εἶ**; ὅ,τι τὴν χρησιμοποίησιν καὶ οἱ φυλακισμένοι μας, ἔμικ ἐξέλιθον τῶν φυλακῶν.

Δὲν θὰ κάμω ὅμως περιγραφὴν λεπτομέρῃ τῶν ἐντυπώσεων μου. Καὶ ἡ μνήμην πλέον δὲν μέ βοηθεῖ πρὸς τοῦτο. Τὸ δὲ θηριοτροφεῖον τοῦ κ. Μπρόον, τὸ εἶπον, δὲν ὑπῆρξεν ἰκανὸν ἀτυχῶς γὰρ μου τὰς ἐπιναφῆρῃ ἕλας. Αὐτὸ δὲ καθ' ἑκαστὸν δὲν εἰζίζει τὸν κόπον περιγραφῆς μεγαλητέρας

Μίαν ὅμως ἐντύπωσιν ἰσχυροτάτην δὲν δύναμαι νὰ τὴν παραλείψω. Ἦτο ἡ δικτυητὴ τῆς τροφῆς, δηλαδή τῶν ὤμων καὶ αἰμοσταγῶν σπυρῶν ἀθῶων θυμάτων, τῶν ὑποίων μόνον ἐγκλημα ὑπῆρξεν ὥστε καὶ ὑπερτώσει τὴν βρωμικὴν τῶν δούλων ποιητῆν, τὸ ὅτι ἐγήρασαν εὖς εἰδήτως δουλεύοντας τὸν κύριόν των. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ μόνη ὁμοίότης αὐτῆ μετὰ τῶν δούλων καὶ ζῶων.

Ἡ ὑπόζυτος, ἡ ἐρεθιστικὴ τῶν σπυρῶν ὁσμὴ διήγειρε τὰ νεῦρα μου καὶ ἡ λαίμαργος, ἡ ἀρπακτικὴ τῶν θηρίων ἀγωνία μου ἐνεποίησε φοίτην.

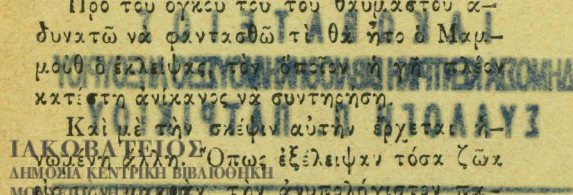
Ὁ φίλος μου Πλάτων Δορκούλης καὶ εἰ φυτοφάγοι τὴν στιγμήν ἐλείνην μου ἐφάνησαν εἰ λογικώτεροι ἀνθρώποι τῆς κόσμου, καὶ ἐνόμισα πρὸς στιγμήν, ὅτι ὅλα μου ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ διακιμά-

σω τὸ κράτος—, ὑπόθεσις διαψευθεῖσα αὐθημερόν, εἶναι τόσον βαθεῖα ῥιζωμένη ἢ κανιβαλικὴ κληρονομικότης εἰς τὸν πολιτισμένον ὄργανισμὸν μας, ὥστε οὔτε ἐν τοιοῦτον θέαμα δὲν ἀρκεῖ νὰ τὴν διαδῶξῃ καὶ τὴν συνετίη.

Καὶ τὴν στιγμήν αὐτὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν γράφω εὐχάρετως ἐρχεται εἰς τὸν νοῦν μου ἡ εἰκὼν ἡ συμπλήξις τοῦ ἐλέφαντος τοῦ κ. Μοντενέγρου. (Οὔτε τοιοῦτον ἔχει τὸ θηριοτροφεῖον Μπρόον). Ὅγκου πελωρίου, μεγαλοπρεποῦς, ἀταρχου, ἀσυγκινήτου, ἀγαθοῦ, εὐπειθοῦς. Τελαντεύει ῥυθμικῶς τὴν προβοσκάδα του τὴν ἰσχυράν πρὸς τὸν χρόνον τῆς μουσικῆς. Εἶδος μνημείου ἀρχαίου. ὅχι ζῶου. τὸ ἴσκιον ἔχει τὴν ἰσχύον μόνον, ὅπως προσχετεύη ἑαυτὸ καὶ διδάσκει, ὅτι ἡ ἰσχύς δύναται νὰ συνυπάρξῃ μετὰ τὴν ἀγαθότητα ἀρμονικῶς.

Πρὸ τοῦ ὄγκου του τοῦ θυμαστοῦ ἀδυνατῶ νὰ φαντασθῶ τί θὰ ἦτο ὁ Μαρμὸς ὁ ἐκλεψθεὶς τὸν ὅσον ἡ γῆ καὶ ἡ κατ' ἐστὴ ἀνικανὸς νὰ συντηρησῇ.

Καὶ μετὰ τὴν σέψιν αὐτὴν ἐρχεται ἡ ἰακὼβα τῆς Ὀπας. Ὅπως ἐξέλειψιν τόσα ζῶα ἀνημπούνητα, τὴν ἀνυπολόγιστον παραδὸν τῶν χιλιετηρίδων—στιγμῶν—, ὅ-

λίγον κατ' ὀλίγον θὰ ἐκλείψουν καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα ἀκόμη καταδιωκόμενα, ἐντοπιζόμενα ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἔχη ἡ γῆ νὰ προσφέρῃ ἄσυλον. Τότε, ἐνῶ σήμερον θεωρεῖται ἀπαλλαγὴ ὁ φόνος τίγρεως, ὁποῖα φροντὶς θὰ καταβάλλεται διὰ τὴν συντήρησιν μιᾶς, μόντης ἴσως ἀντιπροσώπου τῆς φυλῆς τῆς εἰς κανὲν μουσεῖον.

Καὶ ἡ σκέψις ἐξακολουθεῖ, πηγαίνει μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀκόμη.

Ὅπως ἐξεφυλίσθησαν ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς τόσα εἶδη — τίς εἶδε πόσα ; — ζώων καὶ φυτῶν, ἀνικάνου πλέον νὰ τὰ συντηρήσῃ, θὰ ἔλθῃ ὥρα εἰς τὴν μακρὰν, τὴν ἀνυπολόγιστον πάροδον τοῦ χρόνου — στιγμῶν, — καὶ ἡ γῆ ἀνίκανος ἐντελῶς πλέον, δὲν θὰ δύναται νὰ παράσχη ἄσυλον εἰς οὐδὲν τῶν τέκνων τῆς.

Δημήτριος Θ. Φραγκόπουλος.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΟΥΡΙΟΥ

ΕΥΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΟΥΡΙΟΥ

Α1.Σ2.Φ12.0022